

Motion till riksdagen 2016/17:3614

av **Anders Forsberg m.fl. (SD)**

med anledning av prop. 2016/17:104 En livsmedelsstrategi för Sverige – fler jobb och hållbar tillväxt i hela landet

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om självförsörjningsgraden och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att mätbara produktionsmål för ökad livsmedelsproduktion bör införas i den nationella livsmedelsstrategin och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av skatter och avgifter som främjar en konkurrenskraftig livsmedelssektor och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att jordbruksstöden i högre grad bör gå till aktiva lantbrukare och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det inte finns behov av att se över jordförvärvslagen och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om byråkrati och myndigheters kontroll och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en strategi för en långsiktigt hållbar användning av mark där särskilt värdefull åkermark ska kunna skyddas och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att vattendirektivet och dess förslag till åtgärder måste präglas av kostnadseffektiva åtgärder som inte missgynnar svenskt jord- och skogsbruk, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att strandskyddets regler inte får innebära inskränkningar i jord- och skogsbrukets verksamheter och tillkännager detta för regeringen.

10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kompensera de svenska lantbrukarna för merkostnader på grund av högre krav i djurskyddet och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en översyn av den svenska djurskyddslagstiftningen bör ske för en mer målstyrd i stället för detaljstyrd djurskyddslagstiftning, där djurens hälsa främst är i fokus, och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om djuromsorgsprogrammen och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbättra förutsättningarna för fiskodling i Sverige och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att livsmedel som upphandlas offentligt ska vara producerade enligt gällande svensk miljö- och djurskyddslagstiftning när det är möjligt och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den offentliga upphandlingen i högre grad bör prioritera inköp av närproducerade och ekologiska livsmedel och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Först och främst vill vi framföra att det är positivt att regeringen till slut efter nästan två års väntan nu lägger fram propositionen kring en nationell livsmedelsstrategi för Sverige. Vi kan konstatera att livsmedelsstrategin till vissa delar motsäger sig själv på flera punkter. Regeringen konstaterar att kostnadsläget för vissa insatsvaror och arbetskraft är högre än i jämförbara länder men anser ändå att förbättrad konkurrenskraft kan uppnås främst genom strukturomvandling och produktivitet utveckling.

Sveriges jordbruk är världsunikt med vår djurvälstånd, låga antibiotikaanvändning och miljövänlig livsmedelsproduktion. Vi i Sverigedemokraterna motsätter oss inte frihandel men anser att det är en viktig princip att vi i så hög grad som möjligt behåller kontrollen över vår egen livsmedelsproduktion. Det är när maten produceras i Sverige som vi har som allra bäst insyn i produktionsförhållandena. Man bör också ifrågasätta orimligt långa transporter som kan bli resultatet av import.

Sverige har av tradition höga ambitioner vad gäller miljövänlig produktion och djurskydd, vilket vi verkligen ställer oss bakom. Men om inte svenska lantbrukare har rimliga villkor att bedriva sin verksamhet kommer produktionen att flytta till länder med lägre ambitioner, vilket innebär högre miljöbelastning och sämre djurskydd. All myndighetsutövning, politik och attityd bör i högre grad utgå från att vi ska gynna konkurrenskraft, tillväxt och aktivt brukande av mark i Sverige.

Övergripande mål kring självförsörjning och jordbruksproduktion

Sverige har, åtminstone regionalt, utmärkta geografiska förutsättningar för jordbruk med bördiga jordar, mycket ljus under odlingsäsongen och god vattentillgång. Vi har också mycket kompetenta och hårt arbetande lantbrukare. Därför är det oacceptabelt att

den s.k. självförsörjningsgraden, alltså värdet av våra producerade livsmedel som andel av vad vi konsumerar, nu har sjunkit under 50 procent.

Självförsörjningsgraden för livsmedel måste även öka för att garantera större uthållighet vid nationella och internationella kriser. Ett robust civilsamhälle med en väl fungerande svensk livsmedelsproduktion bör därför ses som en del av Sveriges totalförsvar.

Vi i Sverigedemokraterna anser att livsmedelsstrategin behöver fastställa mätbara produktionsmål för ökad livsmedelsproduktion över tid. Det långsiktiga målet måste vara att nå 100 procents självförsörjningsgrad avseende de livsmedel som är möjliga att producera traditionellt och naturligt i Sverige.

Konkurrenskraftiga villkor

Svenska lantbrukare betalar betydligt mer skatt på drivmedel än i konkurrerande grannländer. Sverigedemokraterna vill sänka skatten på diesel för lant- och skogsbruket till den nivå som råder i Danmark, alltså ca 0,60 SEK/liter. Svenska bönder konkurrerar på samma marknad som sina danska grannar och vi anser därför att det är rimligt att skattenivån är densamma. Detta är en relativt stor men nödvändig reform som kommer att leda till att fler lantbruk kommer att fortsatt kunna vara verksamma och utvecklas i Sverige.

Sverigedemokraterna motsätter sig återinförandet av en skatt på handelsgödsel. Den dåvarande avgiften kom en gång till för att finansiera den svenska spannmålsexporten. Senare användes den som ett skäl för att minska läckaget av gödning till vattendrag och att minska tillförseln av tungmetaller till jorden. Gällande näringsläckage finns det ett flertal studier som visar att det snarare är geografi, jordart och djurintensitet som avgör detta, än ifall odlingen bedrivs ekologiskt eller inte. Det kan konstateras att jordbrukets läckage av växtnäringsämnen har minskat på senare år genom minskad spannmålsodling och ett målmedvetet miljöarbete från lantbrukets sida.

Regeringen låter för närvarande utreda ett införande av en vägslitageskatt på tunga transporter. För de landsbygdsnära näringarna som jord- och skogsbruket skulle en sådan skatt få förödande konsekvenser för konkurrenskraften. Vägslitageutredningens utredare, som ska ta fram förslag på en avståndsbaserad skatt för tunga lastbilar, har nämnt olika preliminära skattesatser på 8 till 15 kronor per mil under arbetets gång. Sverigedemokraterna är starkt kritiska och motsätter sig införandet av vägslitageskatt eftersom den snarare beskattar avstånd och inte utsläpp och påverkar de landsbygdsnära näringarna mycket negativt.

Dynamiskt företagande och strukturutveckling

Frikopplingen 2005, då gårdsstödet infördes, innebar att lantbrukare inte längre behövde producera jordbruksprodukter för att få stöd. I de mindre produktiva bygderna så gör gårdsstödet i många fall att markerna endast bara hävdas och landskapet med nöd och näppe hålls öppet. När aktiva lantbrukare behöver mer mark, och den inte säljs eller arrenderas ut av passiva markägare, uppstår en s.k. inlåsningseffekt. Nuvarande effekt är att många stöd bidrar till högre arrende- och markpriser som påverkar lönsamheten negativt för aktiva bönder som vill utveckla sin verksamhet och behöver mer mark.

Sverigedemokraterna anser därför att jordbruksstöden i högre grad bör gå till aktiva lantbrukare.

En översyn av jordförvärvslagen finns med i förslagen kring strukturutveckling där regeringen vill utreda ändringar i jordförvärvslagen så att aktiebolag lättare ska kunna förvärva jordbruksmark. Sverigedemokraterna anser att de negativa effekterna av en sådan genomgripande reform överstiger eventuella fördelar och avslår den del i propositionen som avser en översyn av jordförvärvslagen.

Myndigheters kontroll

Det måste bli enklare att bedriva jordbruk utan att överge höga ambitioner vad gäller miljön. Det handlar om att se systemet ur ett helhetsperspektiv. Myndigheterna bör eftersträva långsiktiga och målstyrda regelverk med mer generella rutiner och allmänna råd och styra bort från detaljstyrning och skjutmåttjustis.

Enligt miljöbalken så klassas jordbruk som miljöfarlig verksamhet. Vi i Sverigedemokraterna vill i stället klassa jordbruk som miljöpåverkande verksamhet, vilket skulle förenkla anmälningar och hantering för miljötillstånd och animalieproduktion.

Produktionsresurser

Svensk åkermark försvinner varje dag till förmån för nya vägar, köpcentrum och bostäder. Det är naturligtvis sunt att städer och byar utvecklas, men bebyggd åkermark är inte lätt att återställa och bebyggelse kan oftast förläggas till andra platser än till förstklassig åkermark. I t.ex. Danmark klassas åkermark som riksintresse och i Norge finns en tydlig nationell målsättning att värna åkermarken.

Sverigedemokraterna vill ta fram en nationell strategi för en långsiktigt hållbar användning av åkermark där särskilt värdefull åkermark ska kunna skyddas för framtiden.

Vi i Sverigedemokraterna står i princip bakom höga miljöambitioner för jordbruket och vi vill minska övergödningen av våra vatten. Men vi måste skapa oss en realistisk bild av situationen. Enligt Havs- och vattenmyndigheten (HaV) så står aktivt jordbruk för endast en femtedel av de svenska kväveutsläpp som når kusterna. Sverige står sedan för en bråkdel av utsläppen till Östersjön, vilket resulterar i att det svenska lantbrukets andel av kvävetillförseln stannar vid endast några procent.

Detta bör få konsekvenser, exempelvis för implementerandet av det s.k. vattendirektivet. Rådgivning till lantbruket bör vara det huvudsakliga arbetssättet för att nå målen inom vattenförvaltningen, ett arbetssätt som överensstämmer med hur man jobbar i de flesta andra länder inom EU. Det måste också ske bättre konsekvensanalyser kring de åtgärdsförslag som läggs fram av vattenmyndigheterna.

På många håll har ett strandskydd på flera hundra meter blivit ett hinder för nybyggnationer. Tvärt emot intentionerna har länsstyrelserna på många håll i landet beslutat om ett utvidgat strandskydd. Naturvårdsverket konstaterade vid en översyn att det fanns stora områden med utvidgat strandskydd som saknade tydliga motiv. Ändå har en del länsstyrelser valt att fortsatt driva frågan genom att föreslå en utvidgning av strandskyddet på upp till 300 meter. Detta riskerar att leda till negativa konsekvenser för

såväl jord- och skogsbruket som besöksnäringen. Sverigedemokraterna vill dra en gräns vid högst 100 meters strandskydd, vilket i högre grad bör regleras på kommunal nivå.

Animalieproduktion

Sverige är det enda landet i EU med lagstadgat beteskraV, vilket innebär att korna måste beta utomhus mellan två och fyra månader, beroende på klimat. Bete ger korna bättre hälsa och möjlighet till naturligt beteende. Betande djur bidrar också till andra värden som exempelvis öppna landskap och biologisk mångfald. Vi anser att det är i harmoni med våra ambitioner gällande djurvälstånd att kor ska beta utomhus sommartid, men vi kan inte blunda för att det innebär en konkurrensnackdel för mjölkbönderna i och med att ökat arbete och kostnader tillkommer. Sverigedemokraterna vill kompensera de svenska lantbrukarna för merkostnader på grund av högre krav i djurskyddet, detta bl.a. genom att införa en djurvälståndersättning för mjölkkor på bete.

Sverige har en av världens mest omfattande djurskyddslagar och många duktiga djuruppfödare. Vår lagstiftning kring djuromsorg är unik och går mycket längre än vad andra stora livsmedelsproducerande konkurrentländer använder. En god djuromsorg uppnås i de flesta fall för att lantbrukaren eftersträvar att djuren ska växa och må bra. Det är bevisat att en god djurhälsa och god tillväxt och produktion hänger intimt samman. Vi ser positivt på en mer målstyrd djurskyddslagstiftning, där djurens hälsa främst är i fokus och som är anpassad till dagens animalieproduktion och dess behov.

Sverigedemokraterna ser positivt på att näringarna tar fram egna djuromsorgsprogram där djuromsorgen förstärks samtidigt som de senaste vetenskapliga och tekniska landvinningarna kan tas till vara. Djurvälståndsprogrammet är även ett sätt att förbättra konkurrenskraften för svensk animalieproduktion. Programmen kan bidra till både ökad djurvälstånd, förbättrad djurhälsa och en ökad investeringsvilja samt stimulera nya innovationer och teknikutveckling.

Fiske och vattenbruk

Sverige har mycket goda förutsättningar för matfiskproduktion, alltså fiskodling, i synnerhet i de norra delarna där de näringsfattiga regleringsmagasinen finns. Fiskodling i dessa vatten kan vara ett sätt att återskapa livskraftiga ekosystem eftersom fiskodlingen tillför näring till dessa utarmade vatten. Matfiskproduktion och vidareförädling kan ge positiva regionalpoliska effekter och varaktiga arbetstillfällen på landsbygden. Regeringens utredning SOU 2009:26 ”Det växande vattenbrukslandet” har tydligt belyst potentialen för ett växande vattenbruk. Sverigedemokraterna vill utreda hur kostnaderna för näringsidkare i branschen kan sänkas, vilket skulle öka lönsamheten och bidra till förutsättningar för en varaktig och ekonomiskt bärkraftig industri. Till exempel är tillsynsavgifterna väsentligt högre än för annan verksamhet som kräver miljötillstånd. Vi vill även underlätta för etablering av nya fiskodlingar samt förbättra förutsättningarna för befintliga odlingar att expandera. De stöd som kommer från Havs- och fiskerifonden bör på ett tydligt och effektivt sätt förbättra möjligheterna för både nyetablering och tillväxt i befintliga företag.

Offentlig konsumtion

Många kommuner och landsting köper i dag in livsmedel som är olagliga att producera i Sverige enligt gällande miljö- och djurskyddslagstiftning. Sverigedemokraterna anser att samtliga livsmedel som upphandlas offentligt ska vara producerade enligt gällande svensk miljö- och djurskyddslagstiftning när det är möjligt. Medvetandegraden hos konsumenterna och viljan att köpa svenska, närproducerade och ekologiska livsmedel ökar stadigt och en satsning bör också göras för att få en större andel närproducerade och/eller ekologiska livsmedel i de offentliga upphandlingarna. Med en sådan politik stöder vi ett livskraftigt svenskt jordbruk som producerar högkvalitativa och trygga livsmedel för svenska konsumenter.

Anders Forsberg (SD)

Martin Kinnunen (SD)

Runar Filper (SD)